

**Pani Anna Krakowska
Radna Rady Miejskiej w Tarnowie**

W odpowiedzi na Pani wniosek z dnia 18 grudnia 2023 r. (pismo nr KRM.0003.843.2023) informuję:

- w kwestii stanu powietrza w mieście (pkt 1):

Na stan zanieczyszczenia powietrza w Tarnowie wpływa wiele czynników. Należą do nich m.in. emisja z miasta, emisja z okolicznych powiatów oraz emisja napływowa z kierunku zachodniego (z aglomeracji krakowskiej oraz ze Śląska). Istotnymi źródłami zanieczyszczeń w Tarnowie są również kotłownie i paleniska indywidualne, komunikacja, zakłady przemysłowe oraz przedsiębiorstwo energetyki ciepłej. Nie bez znaczenia są także warunki atmosferyczne – przy bezwietrznej pogodzie z występującą inwersją temperatury nawet przy niewielkiej emisji następuje kumulacja zanieczyszczeń i pogorszenie jakości powietrza. Miarodajne pomiary stanu powietrza w Tarnowie i w województwie małopolskim odbywają się w ramach państwowego monitoringu środowiska. System państwowego monitoringu środowiska opiera się na sieciach stacji pomiarowych rozmieszczonych w nierzadkich punktach województwa, głównie w miastach, gdzie analizy wykazują wyższe stężenia zanieczyszczeń. Kryteria lokalizacji stanowisk pomiarowych określają przepisy rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu. O lokalizacji stacji pomiarowych i ich programie pomiarowym decyduje Główna Inspekcja Ochrony Środowiska. Na potrzeby ustalenia odpowiedniego sposobu oceny w poszczególnych strefach, w tym liczby stacji, ich zakresu pomiarowego i lokalizacji, GIOŚ przeprowadza wieloletnie oceny jakości powietrza zgodnie z art. 88 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska. W celu uzyskania informacji m.in. o przestrzennym rozkładzie stężeń poszczególnych zanieczyszczeń pomiary mogą być uzupełniane o wyniki modelowania matematycznego rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń. Dane ze stacji pomiarowych, gromadzone w krajowej bazie danych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, dostępne są bezpłatnie dla wszystkich zainteresowanych.

W Tarnowie w ramach państwowego monitoringu środowiska działają dwie stacje pomiarowe jakości powietrza:

- stacja „tła miejskiego” (w celu oceny narażenia ludności) przy ul. Bitwy pod Studziankami, na której dokonuje się pomiarów automatycznych następujących wskaźników: tlenek azotu, dwutlenek azotu, tlenki azotu, ozon, pył zawieszony PM10, pył zawieszony PM2,5, dwutlenek siarki oraz pomiarów manualnych: - arsen w pyłe PM10, benzo(a)piren w PM10, benzen, nikiel w PM10, ołów w PM10.
- stacja „komunikacyjna” - ocena narażenia na oddziaływania transportu - przy ul. ks. Romana Sitki, na której dokonuje się pomiarów automatycznych następujących wskaźników: benzen, tlenek węgla, tlenek azotu, dwutlenek azotu, tlenki azotu, pył zawieszony PM10, pył zawieszony PM2,5 oraz benzen metodą manualną.

ROMAN CIEPIELA
PREZYDENT TARNOWA

Praca tych stacji jest nadzorowana przez Krajowe Laboratorium Referencyjne do spraw jakości powietrza atmosferycznego, działające w oparciu o dyrektywę 2008/50/WE w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy (CAFE).

Na stronie internetowej <https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/current?woj=malopolskie&rwms=true> można na bieżąco śledzić stan powietrza na terenie województwa, w tym na dwóch stacjach pomiarowych w Tarnowie (wyniki pomiarów automatycznych aktualizowane są co godzinę). Można tam także znaleźć wiele informacji dotyczących metodologii pomiarów, opisu monitorowanych substancji, w tym ich oddziaływanie na zdrowie i metody ograniczania zanieczyszczeń. Na stronie www.tarnow.pl zamieszczany jest komunikat o aktualnej jakości powietrza w naszym mieście. Na 56 tablicach informacyjnych zlokalizowanych na przystankach komunikacji miejskiej w Tarnowie wyświetlane są komunikaty o aktualnym indeksie jakości powietrza. Indeks ten charakteryzuje stan zanieczyszczenia powietrza. Wartość polskiego indeksu jakości powietrza liczona jest w oparciu o wartości 1-godzinnych stężeń zanieczyszczeń, przypisywanych do odpowiedniej kategorii z tabeli zakresów dla indeksów poszczególnych zanieczyszczeń. Następnie indeks ogólny przyjmuje wartość najgorszego indeksu indywidualnego spośród zanieczyszczeń mierzonych na tej stacji. Na tablicach, w razie zaistnienia takiej sytuacji, mogą być wyświetlane ostrzeżenia o zagrożeniu związanym ze złym stanem powietrza i o jego konsekwencjach oraz o metodach unikania zagrożenia. Wiele danych na temat ochrony powietrza jest prezentowanych na stronie ww.powietrze.malopolska.pl, gdzie w formie graficznej przedstawiana jest aktualna jakość powietrza w poszczególnych rejonach województwa małopolskiego. Można też dowiedzieć się o wpływie zanieczyszczeń na zdrowie i o metodach ochrony, możliwościach pomocy mieszkańcom przy wymianie pieca, poznać pracę ekodoradców a także pobrać aplikacje na telefon. Aplikacja Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska przedstawia dane bieżące o jakości powietrza z automatycznych stacji pomiarowych funkcjonujących w ramach państwowego monitoringu środowiska w całej Polsce. Są też dostępne inne aplikacje prezentujące aktualną jakość powietrza (w tym Ekointerwencja – możliwość zgłaszania naruszeń zasad ochrony środowiska).

Urząd Miasta we współpracy z Urzędem Marszałkowskim zainstalował na budynku Szkoły Podstawowej Nr 11 i Przedszkola Publicznego Nr 8 czujniki jakości powietrza z tablicą umieszczoną na zewnątrz placówek, prezentującą wizualnie aktualny stan powietrza. Analogiczne prezentacje, zorganizowane w ramach „Edukacyjnej Sieci Antysmogowej” NASK znajdują się na 7 kolejnych placówkach oświatowych w Tarnowie. Ponadto na terenie Tarnowa znajduje się 8 czujników firmy Airly (ul. Norwida, ul. Chemiczna, ul. Do Huty, ul. Harcerska, ul. Lwowska, ul. Lema, ul. Błonie, ul. Krzyska). Z aktualnymi wynikami pomiarów jakości powietrza, zarówno w Tarnowie jak i w innych miejscowościach, można zapoznawać się na stronie <https://airly.org/map/pl>.

Jak można wnioskować z przygotowywanych corocznie informacji o stanie środowiska w Tarnowie, w ciągu kilku ostatnich lat sytuacja naszego miasta systematycznie się poprawia i na tle innych rejonów województwa przedstawia się dobrze, co nie oznacza, że nie zdarzają się momenty z gorszym stanem powietrza, i że nie należy podejmować kroków zmierzających do poprawy jakości atmosfery. Główną przyczyną okresowego pogarszania jakości powietrza jest tzw. „niska emisja” pochodząca przede wszystkim z ogrzewania budynków paliwem stałym. Decydujące znaczenia dla jakości powietrza w Tarnowie ma sezon zimowy (grzewczy) i powstające wówczas zanieczyszczenia ze spalania paliw w piecach domowych oraz, w nieco mniejszym zakresie, z komunikacji.

W 2023 r. państwowy monitoring powietrza w Tarnowie prowadzony był na dwóch stacjach pomiarowych, obsługiwanych przez Inspekcję Ochrony Środowiska. Na stacji pomiarowej przy ul. Bitwy pod Studziankami najwyższe dobowe stężenie PM10 odnotowano 7 grudnia b.r. i wynosiło ono 122,4 µg/m³. Średnioroczne (do dnia 28 grudnia b.r.) stężenie pyłu zawieszonego PM10 wynosiło 21 µg/m³

(przy normie 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) i w porównaniu do roku 2022 zmniejszyło się o 2,7 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Łącznie w 2023 r. na stacji odnotowano 10 dni z przekroczeniami dopuszczalnych stężeń dobowych PM₁₀, czyli o 8 mniej niż w roku 2022 (dopuszczalna krotność przekroczeń to 35 dni). Natomiast najwyższe stężenie benzo(a)pirenu /B(a)P/ odnotowano dotychczas 3 marca i wynosiło ono 8,2 ng/m³. Średnioroczna wartość stężenia B(a)P (dane GIOŚ do 5 listopada b.r.) wynosi 0,9 ng/m³ i w porównaniu do 2022 zmniejszyła się o 0,8 ng/m³. Warto podkreślić że, przy poziomie docelowym dla tego wskaźnika wynoszącym 1,0 ng/m³, wszystko wskazuje na to, że rok 2023 będzie pierwszym w historii badań, w którym dotrzymana zostanie norma jakościowa dla benzo(a)pirenu!

Na stacji pomiarowej przy ul. Romana Sitki najwyższe stężenie PM₁₀ w bieżącym roku odnotowano również 7 grudnia i wynosiło ono 158,5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Był to jedyny przypadek w tym roku, gdy przekroczony został poziom alarmowy, wynoszący 150 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Średnia wartość roczna PM₁₀ wyniosła 24,3 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ i była niższa o 0,2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ w porównaniu z rokiem 2022. Łącznie w 2023 na tej stacji odnotowano 14 dni z przekroczeniami stężeń dobowych PM₁₀, czyli o 11 mniej niż w 2022 r.

Miasto Tarnobrzeg od przeszło dwudziestu lat stara się pomagać mieszkańcom m.in. poprzez udzielanie dotacji do inwestycji związanych z likwidacją systemów ogrzewania opartych na paliwach stałych oraz zakupem i montażem nowych, ekologicznych źródeł ogrzewania. Dotacje te udzielane są ze środków własnych Gminy Miasta Tarnobrzeg oraz ze środków i programów zewnętrznych, takich jak Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego czy środki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W Urzędzie Miasta Tarnobrzeg funkcjonuje punkt konsultacyjno - informacyjny programu Czyste Powietrze, w którym dwóch Ekodoradców pomaga mieszkańcom w prowadzeniu działań proekologicznych związanych z ograniczaniem niskiej emisji. W 2023 r. przygotowano i przekazano do WFOŚiGW w Krakowie 202 wnioski mieszkańców o dofinansowanie oraz 80 wniosków o rozliczenie inwestycji prośrodowiskowych, udzielono kilka tysięcy konsultacji, zorganizowano 4 otwarte spotkania dla mieszkańców z udziałem przedstawiciela WFOŚiGW.

Oprócz zadań związanych z ograniczaniem niskiej emisji poprzez likwidację ogrzewania na paliwo stałe, termomodernizację budynków mieszkalnych, instalowanie odnawialnych źródeł energii, miasto organizuje różnego typu akcje edukacyjne związane z ochroną powietrza. W 2023 roku przeprowadzono szereg działań w związku z kampanią „Razem stwórzmy lepszy klimat! – działania edukacyjne w zakresie przeciwdziałania emisjom”. W ramach kampanii przygotowano gadżety ekologiczne dotyczące wpływu spalania odpadów w paleniskach domowych, spalania w niskosprawnych urządzeniach, zasad efektywnego wykorzystania paliw i sposobów ograniczania zużycia energii cieplnej, propagowania zachowań zmierzających do rezygnacji z samochodu na rzecz komunikacji zbiorowej, rowerów. Przeprowadzono warsztaty w 30 placówkach oświatowych z terenu Tarnobrzeg. W każdej placówce przeprowadzono dwie godziny lekcyjne warsztatów. Warsztaty dotyczyły szeroko pojętego tematu czystego powietrza. W szkołach ponadpodstawowych bardzo dokładnie omówiono temat odnawialnych źródeł energii (OZE). Zorganizowano konkurs plastyczny „Mój wkład w czyste powietrze”, w którym udział wzięło 13 placówek oświatowych oraz międzyszkolny konkurs na wykonanie makiety „Miasto bez zanieczyszczeń”, w którym udział wzięły 4 placówki. W ramach zrealizowanych w tym roku trzech akcji „Wymień baterie na sadzonki” (cieszących się bardzo dużym zainteresowaniem mieszkańców, o czym świadczyły choćby kilkuset - osobowe kolejki chętnych) prowadzono równocześnie działania edukacyjno – informacyjne dotyczące ochrony powietrza i możliwości uzyskania pomocy finansowej na zmianę ogrzewania na ekologiczne.

Od 2016 r. Tarnobrzeg jest jednym z partnerów projektu LIFE Wdrażanie Programu ochrony powietrza dla Województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze. W ramach projektu w ciągu 7 lat przeprowadzono szereg działań związanych z ochroną powietrza. W roku 2023

przeprowadzono 26 zajęć edukacyjnych w placówkach oświatowych oraz 5 spotkań z mieszkańcami. Zorganizowano również 17 akcji i wydarzeń (głównie sportowych), podczas których aktywizowano młodzież i mieszkańców Tarnowa do ekologicznego trybu życia oraz przekazywano wiedzę z zakresu ochrony powietrza. Zakładanym i uzyskiwanym efektem prowadzonych działań, zarówno edukacyjno – informacyjnych jak i inwestycyjnych, jest systematyczna poprawa stanu środowiska, polepszenie jakości powietrza, którym wszyscy oddychamy i które nie zna granic. Znacząca poprawa czystości powietrza w naszym mieście uwidacznia się m.in. w przygotowywanych w oparciu o dane Głównej Inspekcji Ochrony Środowiska informacjach o stanie środowiska w Tarnowie, które są corocznie przedstawiane Radzie Miejskiej.

- w sprawie uruchomienia komunikacji miejskiej na ul. M.Dąbrowskiej (pkt 2):

Ulica Marii Dąbrowskiej nie jest ujęta w sieci linii komunikacji miejskiej, najbliższe przystanki komunikacyjne dla mieszkańców tej ulicy są zlokalizowane przy Al. Jana Pawła II oraz przy ul. Orkana. Aktualnie parametry tej ulicy, w szczególności bardzo mała szerokość jezdni na odcinku po południowej stronie skrzyżowania z ulicą Wolańską uniemożliwiają wykonywanie regularnych kursów autobusami komunikacji miejskiej. Ulica Marii Dąbrowskiej częściowo może zostać ujęta w sieci linii komunikacji miejskiej po zakończeniu planowanej inwestycji przebudowy ulicy Wolańskiej.

- w kwestii funduszy przeznaczonych na odnowę zabytków w Tarnowie (pkt 3):

Gmina Miasta Tarnowa – Urząd Miasta Tarnowa przeznaczyła w 2023 r. na dokumentację i realizację prac przy zabytkach w Tarnowie łącznie 1.527.202,00 zł brutto, w tym:

- kamienica przy Rynku 4 – 418.280,00 zł brutto,
- kapliczka na terenie Akademii Tarnowskiej – 3.000,00 zł brutto,
- pałacyk przy Gumniskiej 30 – 947.132,00 zł brutto,
- Pomnik Ofiar Wojny i Faszyzmu – 125.690,00 zł brutto,
- kapliczka przy ul. Chopina (dokumentacja) – 2.600,00 zł brutto,
- renowacja nagrobków w kwaterze zasłużonych Cmentarz Stary – 30.500,00 zł brutto.

- w sprawie kamienicy przy ul. Urszulańskiej (pkt 4):

Dzieje okupacji Tarnowa w latach 1939–1945 nierozzerwalnie wiążą się z pamięcią o I transporcie polskich więźniów politycznych do niemieckiego obozu koncentracyjnego Auschwitz oraz o heroizmie tarnowian w oporze przeciwko najeźdźcy. Obok tarnowskiego więzienia etapowego, gdzie przetrzymywano więźniów politycznych, najmroczniejszą sławą okryła się siedziba Gestapo przy ul. Urszulańskiej 18 w Tarnowie, gdzie przesłuchiowano, katowano i mordowano Polaków.

Aby uchronić to miejsce przed zapomnieniem, piwnice i jedno z mieszkań zostało zakupione przez Gminę Miasta Tarnowa. Zamysł jest taki, aby utworzyć w tej oryginalnej przestrzeni Izbę Pamięci. Jej powstanie w dawnej siedzibie Gestapo i NKWD ma na celu upamiętnienie polskich więźniów politycznych, działaczy konspiracji i żołnierzy polskiego podziemia – ofiar zbrodniczej działalności niemieckich i rosyjskich okupantów w okresie II wojny światowej i w pierwszych latach powojennych. Izba ta będzie mieć także wymiar edukacyjny. Przedsięwzięcie to pozwoli uzupełnić i domknąć „Szlak martyrologii tarnowskiej”, a także stworzyć przestrzeń edukacyjną dla młodzieży szkolnej i odwiedzających Tarnów turystów.

Do dnia dzisiejszego, zakończone zostały prace związane z zadaniem dotyczącym opracowania dokumentacji Izby Pamięci w oparciu m.in. o środki pozyskane z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Zadanie realizowane było w dwóch etapach w okresie od 1 kwietnia do 21 grudnia 2021 r. na podstawie umowy nr 08021/21/FPK/DDK, zawartej w dniu 21 lipca 2021 r. Prace prowadzono

ROMAN CIEPIELA
PREZYDENT TARNOWA

na podstawie pozwolenia nr 74/2021/C z dnia 23 lipca 2021 r. Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków pod nadzorem archeologicznym przedstawiciela Delegatury w Tarnowie – Pana Eligiusza Dworaczyńskiego – kierownika badań, mającego również nadzór archeologiczny nad wszystkimi działaniami zaangażowanych w projekt osób i firm. Zrealizowano inwentaryzację mieszkania, piwnicy, klatki schodowej oraz elewacji projektowanej Izby Pamięci. Firma Geopartner Geofizyka sp. z o.o. w Krakowie opracowała „Program badań geofizycznych metodą radarową” obejmujący również działania patrolu saperskiego. W II etapie zespół historyków: Janusz Koziół, dr Leszek Hońdo oraz Bartosz Arkuszewski sporządzili opracowanie: „Koncepcja ekspozycji w Izbie Pamięci Tarnów”, zawierające opisową koncepcję pod względem historycznym, archiwalnym i merytorycznym. Opracowanie liczy 128 stron. Jeden zestaw materiałów będących pokłosiem projektu został przekazany w trakcie spotkania w Krakowie 19 maja 2022 roku na ręce Pani Iwony Gibas, Członka Zarządu Województwa Małopolskiego. Omówiono wówczas kwestie poruszone w piśmie z 19 marca 2021 r. do Pana Witolda Kozłowskiego, Marszałka Województwa Małopolskiego, związane z przekazaniem lokali mieszczących się przy ul. Urszulańskiej 18 w Tarnowie na rzecz Urzędu Marszałkowskiego.

12 października 2022 r. zostało skierowane pismo do Pani Iwony Gibas powtarzające wcześniejsze ustalenia, zakończone następującą konkluzją: *W budżecie Tarnowa nie zaplanowano środków na utworzenie wzmiankowanej Izby Pamięci, ani na projekt jej wykonania, bez którego nie można wystąpić o decyzję konserwatorską na realizację prac budowlanych i adaptacyjnych w budynku przy ul. Urszulańskiej 18 w Tarnowie. Wystąpić o te dokumenty powinien inwestor, którym nie jest Gmina Miasta Tarnowa. W związku z tym informuję, że w trakcie oczekiwania na przekazanie pomieszczeń, nie są prowadzone obecnie żadne czynności prawne związane z utworzeniem Izby Pamięci.*

Ponadto informuję, że na remont lub inne prace przy zabytku - kamienicy przy ul. Urszulańskiej nie zostały pozyskane środki z programu „POLSKI ŁAD”.

- w sprawie nadania Honorowego Obywatelstwa (pkt 5):

Złożona przez Panią propozycja dotycząca wszczęcia procedury nadania tytułu honorowej obywatelki Tarnowa Pani Marii Żychowskiej zostanie rozważona, a o finalnej decyzji zostanie Pani powiadomiona oddzielnym pismem.

Otrzymują:
Adresat
a/a